

**SURUNKALI YURAK YETISHMOVCHILIGINING O'TKIR
DEKOMPENSATSIYASI BOSQICHIDA VOLEMIK HOLATNI
BAHOLASH AHAMIYATI**

Nurillayev Abdulloxon Axmadxo'ja o'g'li

Dusmatova Barno Dilshodbek qizi

Andijon Davlat Tibbiyot instituti, 3-kurs magistratura talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada surunkali yurak yetishmovchiligining o'tkir dekompensatsiyalangan holatida bemorning volemik ko'rsatkichlarini har tomonlama tekshirish muhimligi bayon qilinadi. Davolash tadbirlariga reaksiya va periferik qon aylanishi fonida dimlanish simptomlarini baholashga urg'u berilgan. Klinik ko'rik, ultratovush tekshiruvi va laboratoriya natijalarini bir-biriga bog'lab olib borish zarurligi adabiyotlar yordamida isbotlandi. Bemor holatini bir martalik emas, balki doimiy dinamik kuzatuv orqali aniqlash eng to'g'ri yo'ldir.

Kalit so'zlar: yurak yetishmovchiligi, dekompensatsiya, volemik holat, dimlanish, diurez.

Dolzarblik va maqsad

O'tkir dekompensatsiyalashuv davrida dimlanish qon tomirlarida bosim ko'tarilishi va to'qimalarda ortiqcha suyuqlik yig'ilishi bilan namoyon bo'ladi. Bu jarayonlarning namoyon bo'lish darajasi turlicha bo'lishi mumkin. Bemorni shifoxonadan chiqarish vaqtida dimlanishning saqlanib qolishi kelgusidagi yomon asoratlarga sabab bo'ladi. Maqsad — volemik holatni aniqlash va shu orqali davolash taktikasini belgilash tamoyillarini o'rganishdan iborat.

Materiallar va usullar

Mazkur ish ilmiy manbalarni narrativ ko'rib chiqish asosida yozilgan. Randomizatsiyalangan izlanishlar, klinik qo'llanmalar va ultratovush tekshiruvlariga oid konsensuslar qiyosiy o'rganildi. Tajriba yoki bevosita bemorlar

nazorati amalga oshirilmagan; barcha xulosalar adabiyotlarni sintez qilish orqali olindi.

Tahlil natijalari

Klinik ko'rikda hansirash, ortopnoe, shishlar va bo'yin venalari to'lishi baholanadi. Mazkur belgilar qon bosimi va perfuziya bilan birgalikda talqin qilinishi kerak [2]. O'pka ultratovushidagi B-chiziqlar dimlanishni aniqlashga yordam beradi, ammo yurak yetishmovchiligiga mutlaq xos emas [3].

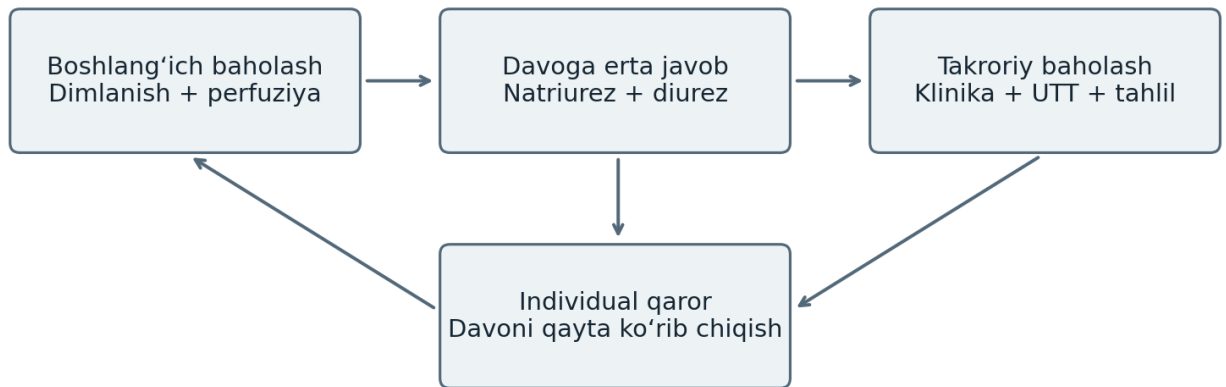
1-jadval. Volemik monitoringning bir-birini to'ldiruvchi yo'nalishlari [2, 3]

Yo'nalish	Kuzatiladigan ko'rsatkich	Amaliy ahamiyati
Klinik baholash	Hansirash, shishlar, vazn	Simptomlar dinamikasini aniqlash
Ultratovush	B-chiziqlar, plevral suyuqlik	O'pka dimlanishini baholash
Davoga javob	Diurez va siydik natriyi	Diuretik javobni kuzatish
Xavfsizlik	Qon bosimi, kreatinin, elektrolitlar	Davolashni qayta baholash

2021-yilgi klinik tavsiyada diuretikdan keyin 2 soatdagi siydik natriyi $>50-70$ mmol/l yoki dastlabki 6 soatda diurez $>100-150$ ml/soat qoniqarli javob mezonlari sifatida keltirilgan [2]. Bu chegaralar volemianing to'g'ridan-to'g'ri o'lchovi emas; natijalar bemorning umumiy holati bilan solishtiriladi.

Muhokama

ADVOR tadqiqotida atsetazolamid qo'shilgan guruhda uch kun ichidagi muvaffaqiyatli dekongeksiya 42,2%, nazorat guruhida 30,5% bo'lgan. Biroq uch oylik o'lim yoki qayta yotqizishning qo'shma natijasida ishonchli ustunlik aniqlanmagan [4]. Demak, erta dimlanish kamayishini uzoq muddatli prognoz yaxshilanishi bilan avtomatik tenglashtirish mumkin emas.

1-rasm. Volemik holatni ketma-ket baholash sxemasi. Adabiyotlar asosidagi konseptual tasvir; klinik validatsiya qilinmagan.

Xulosa

Volemik statusni to'g'ri baholash uchun klinik belgilar, davoga javob reaksiyasi va ultratovush natijalari kompleks tarzda tahlil qilinishi kerak. Doimiy nazorat qilish yashirin dimlanishni topishda hamda keyingi davo choralarini belgilashda muhimdir. Taklif qilinayotgan ushbu algoritmni mahalliy populyatsiyada qo'llash bo'yicha qo'shimcha tadqiqotlar o'tkazilishi talab etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Boorsma EM, et al. Congestion in heart failure: a contemporary look at physiology, diagnosis and treatment. Nat Rev Cardiol. 2020;17:641–655. doi:10.1038/s41569-020-0379-7.
2. McDonagh TA, et al. 2021 ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure. Eur Heart J. 2021;42:3599–3726. doi:10.1093/eurheartj/ehab368.
3. Gargani L, et al. Lung ultrasound in acute and chronic heart failure: a clinical consensus statement of the EACVI. Eur Heart J Cardiovasc Imaging. 2023;24:1569–1582. doi:10.1093/ehjci/jead169.
4. Mullens W, et al. Acetazolamide in acute decompensated heart failure with volume overload. N Engl J Med. 2022;387:1185–1195. doi:10.1056/NEJMoa2203094.